

NOVES PUBLICACIONS

La història d'Andorra, en una edició de 6.000 euros i amb documents inèdits

L'empresari Miquel Huguet presenta la creació d'aquests «exemplars romànics» dels quals se'n produiran 400

L.F.M.
ANDORRA LAVELLA
@laimfm85

Matheu Molas, Molas i Rossell, Fiter i Rossell, Antoni Torras, Dr. Joan Guillermo Torres, Dr. Guillermo Areny i Dr. Guillem Areny. Aquestes són les sis famílies que van demanar autorització a Francisco Pio de Saboya, marquès de Castelo Rodrigo, capità general de Catalunya, per poder portar a pasturar més de 16.000 corders a Catalunya; autorització que se'ls hi va donar el 16 de desembre de 1719. En el document,

consta també els noms i cognoms dels vuit majors i els 98 pastors, molts dels quals encara perduren al Principat: Bartolomé, Call, Sinfreu, Marfany, Bordoll, Puy... «cognoms tradicionals que perduren a Andorra des de fa 300 anys; són probablement els besavis o tataravis de les famílies d'avui», explicava ahir l'impulsor de la iniciativa que a treta a la llum aquest tresor de la Història d'Andorra, l'empresari català instal·lat a Andorra gràcies al procés d'Obertura Econòmica, Miquel Huguet, impulsor i creador de La Biblioteca Impossible.

L'autorització de 1719, juntament amb un document de 1196 (que consta de 20 pergamins i que explica la prohibició del compte de Foix als homes d'Andorra de reconèixer el bisbe d'Urgell com a Senyor), i les capitulacions matrimonials entre les cases del comtat de Foix i la del vescomtat de Castellbó (que se sabia que existien i que s'han trobat als Archives Départementales des Pyrénées-Atlantiques), són els tres do-

cuments inèdits dels 40 que s'han recopilat en l'edició de luxe *Andorra Aeterna*, «obra monumental que traça la singularitat del Principat d'Andorra des del segle VIII fins als nostres dies», i que té un cost de 6.000 euros -de 5.500 si s'encomana abans de Nadal. De fet, Huguet l'hagués venut per 12.000 euros, «han estat els socis andorrans que han preferit baixar el preu»; aquest cost editorial té l'explicació en tres conceptes: l'exclusivitat -només 400 exemplars, ni un més, tal i com s'ha estipulat «en els contractes d'exclusivitat amb

Plandolit, on es farà entrega de dues unitats als coprínceps; Huguet va explicar que l'arquebisbe Joan Enric Vives ja hauria confirmat assistència, tot i que pel que fa al francès, «que vingui l'Hollande serà complicat», va admetre irònicament. Aquests dos «són els únics exemplars que es regalaran».

ELAVORACIÓ Ha calgut un any i mig de recerca, estudi i transcripció realitzada per Pere Canturri, Joan Pe-

ga, Susana Vela i Antoni Ubach. La part de les rèpliques dels 40 documents - «hem escollit aquells amb més singularitat històrica» - comença amb la Carta de poblament atorgada pels emperadors Carlemany i Lluís el Piadós als Andorrans (805) i finalitza amb el Tracta del Pont dels Escalls (1881). No hi falta

la reproducció del *Manual Digest* i el *Polítar andorrà*, del segle XVIII. Els vuit arxius en els quals s'ha treballat són: l'Arxiu Nacional d'Andorra, la Biblioteca Nacional d'Andorra, l'Arxiu Capitular de la Seu d'Urgell, la Biblioteca de Catalunya, l'Arxiu de la Corona d'Aragó, Archives Nationales de France, Archives départementales des Pyrénées-Atlantiques i el Centre des Archives diplomatiques de Nantes.

El cost i el luxe de l'edició recau en els documents, que «són rèpliques exactes». «Utilitzem una tecnologia sofisticada amb artesania de l'Edat mitjana», el paper utilitzat és biològic, fabricat a Itàlia, i que «té les mateixes característiques que el pergami de pell de xai», pràcticament «no es poden distingir de l'original»,

assegura Huguet.

El luxe també està en l'enquadernació del llibre, «romànic, majestuos i a la vegada sobri», tot treballat a mà. Té unes mesures de 50cm x 40cm x 15cm, i enquadernat amb pell de xai sobre taula de fusta i de pergami. Per fer cada llibre - que realitzen en tallers especialitzats fora del Principat - es necessiten dos dies de treball manual.

DIVULGACIÓ Els facsimils aniran acompanyats d'un Llibre d'Estudis, amb les imatges dels documents i la transcripció en ordre cronològic (Susana Vela), la interpretació i síntesi dels documents (Antoni Ubach i Pere Canturri) i la redacció de la traçabilitat històrica d'Andorra (Joan Peruga).

I per aquells que no tinguin els 6.000 euros, podran adquirir el llibre d'Estudis a preus molt més assequible i es vendrà a les llibreries. Si algun dia es vol consultar el facsimil, hi haurà un exemplar a la Biblioteca de Casa de la Vall, que ha adquirit el Consell General.

«Pot semblar un projecte elitista, però és bàsicament de divulgació.»

